

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege privind identificarea electronică și serviciile de încredere

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege privind identificarea electronică și serviciile de încredere a fost elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Elaborarea proiectului de lege privind identificarea electronică și serviciile de încredere este determinată de necesitatea modernizării și consolidării cadrului normativ național în domeniul identității digitale și al serviciilor de încredere electronice, în scopul alinierii depline a acestuia la evoluțiile accelerate ale cadrului legislativ al Uniunii Europene și la standardele tehnice internaționale aplicabile în domeniu. Necesitatea intervenției legislative derivă atât din angajamentele asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană, cât și din insuficiențele structurale ale reglementării actuale, care nu mai corespunde cerințelor tehnice și juridice impuse de ecosistemul digital european actual.

Temeiul juridic al elaborării proiectului de lege îl constituie, în principal, obligația de transpunere a Regulamentului (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE (eIDAS), astfel cum a fost modificat și completat prin Regulamentul (UE) 2024/1183 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 910/2014 în ceea ce privește instituirea cadrului european pentru identitatea digitală (eIDAS 2.0). Aceste instrumente juridice ale Uniunii Europene stabilesc un cadru uniform și obligatoriu pentru statele membre privind recunoașterea reciprocă a mijloacelor de identificare electronică, condițiile de funcționare a prestatorilor de servicii de încredere, cerințele aplicabile semnăturilor electronice, sigiliilor electronice, mărcilor temporale electronice, serviciilor de livrare electronică recomandată, certificatelor de autentificare a site-urilor web, arhivării electronice și atestărilor electronice ale atributelor, precum și cadrul tehnic și juridic pentru portofelele europene pentru identitatea digitală (European Digital Identity Wallet — EUDI Wallet). Transpunerea acestor acte în legislația națională derivă din angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul procesului de integrare europeană, al Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană și al angajamentelor specifice asumate în procesul de aderare.

Transpunerea prevederilor eIDAS și eIDAS 2.0 este prevăzută în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, în cadrul Clusterului 3 „Competitivitate și Creștere Incluzivă”, capitolul 10 „Societate informațională”, acțiunea 11, care stabilește măsurile necesare pentru alinierea cadrului normativ național la legislația Uniunii Europene în domeniul identificării electronice și al serviciilor de încredere.

Totodată, proiectul de lege contribuie la realizarea măsurii 2-3-10-MDED, cu termen de implementare - decembrie 2026, prevăzută în Agenda de Reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În Republica Moldova, cadrul normativ în domeniul identificării electronice și al serviciilor de încredere este reglementat prin Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, prin care au fost transpuse parțial prevederile Regulamentului (UE) nr. 910/2014 (eIDAS). Adoptarea Legii nr. 124/2022 a constituit un pas important în consolidarea cadrului juridic național pentru utilizarea mecanismelor de identificare electronică și a serviciilor de încredere, contribuind la crearea bazei juridice pentru semnătura electronică calificată, sigiliul electronic calificat, marca temporală electronică calificată și serviciile de livrare electronică recomandată calificată. Implementarea legii a facilitat integrarea serviciilor publice electronice cu mecanisme de autentificare sigure și a contribuit la creșterea gradului de utilizare a instrumentelor digitale în relațiile administrative.

Totuși, ulterior adoptării Legii nr. 124/2022, cadrul normativ european în domeniul identității digitale și al serviciilor de încredere a fost semnificativ revizuit și extins prin aprobarea Regulamentului (UE) 2024/1183 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 910/2014, prin care a fost instituit cadrul european pentru identitatea digitală. Modificările respective au introdus un set amplu de noi mecanisme juridice și tehnice menite să consolideze ecosistemul european de identitate digitală, inclusiv prin instituirea portofelului european pentru identitatea digitală (European Digital Identity Wallet – EUDI Wallet). Acesta va permite persoanelor fizice și juridice să se identifice electronic și să partajeze, în mod securizat, date și atribute verificate ale identității lor în relațiile cu autoritățile publice și furnizorii de servicii private, atât la nivel național, cât și transfrontalier.

Portofelul european pentru identitatea digitală va constitui un instrument digital sigur, ușor de utilizat și controlat de utilizator, care va permite autentificarea electronică, accesarea serviciilor publice și private online și offline, precum și utilizarea unor atestări electronice ale atributelor, cum ar fi calificările academice, diplomele universitare sau alte dovezi ale identității și statutului unei persoane. De asemenea, cadrul european pentru identitatea digitală stabilește condițiile pentru integrarea utilizatorilor în ecosistemul portofelelor digitale prin utilizarea mijloacelor de identificare electronică cu niveluri de asigurare ridicat sau substanțial, precum și cerințe armonizate privind securitatea, interoperabilitatea și certificarea soluțiilor de identitate digitală. În același timp, portofelele europene pentru identitatea digitală vor permite utilizatorilor să creeze și să utilizeze semnături electronice calificate și sigilii electronice calificate, care vor fi recunoscute în întreaga Uniune Europeană. Utilizarea semnăturii electronice calificate în scopuri neprofesionale urmează să fie gratuită pentru persoanele fizice, în vederea facilitării accesului larg al cetățenilor la servicii digitale sigure.

Aceste evoluții se înscriu în obiectivele stabilite prin Programul de politică pentru 2030 privind Deceniul digital, instituit prin Decizia (UE) 2022/2481 a Parlamentului European și a Consiliului, care prevede implementarea pe scară largă a unei identități digitale sigure, voluntare și controlate de utilizator, recunoscută în întreaga Uniune

Europeană și destinată facilitării accesului la servicii digitale și participării la economia digitală.

În acest context, Guvernul Republicii Moldova, prin intermediul Agenției de Guvernare Electronică, își propune dezvoltarea și lansarea unui portofel pentru identitatea digitală, aliniat la standardele europene privind identitatea digitală. Inițiativa are drept scop oferirea cetățenilor și mediului de afaceri a unui instrument digital modern care să permită identificarea electronică, autentificarea și utilizarea serviciilor de încredere într-un mod simplu, sigur și interoperabil. Portofelul național pentru identitatea digitală va constitui o componentă de bază a ecosistemului național de servicii digitale și va permite, în perspectivă, interoperabilitatea cu portofelele europene pentru identitatea digitală, facilitând accesul cetățenilor Republicii Moldova la servicii digitale în spațiul european.

În acest context, transpunerea cadrului juridic al Uniunii Europene în domeniul identificării electronice și al serviciilor de încredere reprezintă o condiție esențială pentru dezvoltarea și lansarea portofelelor pentru identitatea digitală la nivel național, precum și pentru asigurarea interoperabilității acestora cu ecosistemele digitale europene.

Totodată, cadrul normativ național instituit prin Legea nr. 124/2022 nu mai reflectă în mod adecvat evoluțiile recente ale acquis-ului Uniunii Europene și nu permite transpunerea integrală a noilor prevederi europene privind identitatea digitală.

Prin urmare, se impune modernizarea și consolidarea cadrului normativ național, inclusiv prin substituirea Legii nr. 124/2022 cu o nouă lege, care să asigure transpunerea integrală a legislației Uniunii Europene în domeniul identificării electronice și al serviciilor de încredere și să creeze premisele necesare pentru implementarea portofelelor pentru identitatea digitală la nivel național, în conformitate cu standardele europene. Adoptarea cadrului legislativ propus va contribui la dezvoltarea unui ecosistem național modern de identitate digitală, la creșterea nivelului de încredere în serviciile digitale și la facilitarea accesului cetățenilor și al mediului de afaceri la servicii publice și private în format electronic, în conformitate cu obiectivele de transformare digitală și cu parcursul de integrare europeană al Republicii Moldova.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege are drept obiectiv general modernizarea și armonizarea deplină a cadrului normativ național în domeniul identificării electronice și al serviciilor de încredere, în vederea alinierii acestuia la acquis-ul Uniunii Europene, în special la prevederile Regulamentului (UE) nr. 910/2014 (eIDAS), astfel cum a fost modificat și completat prin Regulamentul (UE) 2024/1183 (eIDAS 2.0). Proiectul urmărește, în egală măsură, crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea portofelelor pentru identitatea digitală la nivel național, compatibile cu portofelele europene pentru identitatea digitală (EUDI Wallet), și pentru asigurarea interoperabilității depline a ecosistemului digital național cu ecosistemele digitale ale statelor membre ale Uniunii Europene. Proiectul instituie totodată un cadru de supraveghere și responsabilitate clar, cu atribuții pentru Serviciul de Informații și Securitate, în calitate de organism de supraveghere, și stabilește un regim sancționator proporțional și eficace pentru neconformitățile prestatorilor de servicii de încredere.

În acest sens, proiectul de lege urmărește:

- transpunerea integrală a cadrului juridic european în domeniul identificării electronice și al serviciilor de încredere;

- instituirea cadrului juridic pentru portofelul european pentru identitatea digitală (European Digital Identity Wallet) și pentru portofelele digitale naționale interoperabile cu ecosistemul european;

- asigurarea interoperabilității sistemelor de identificare electronică ale Republicii Moldova cu cele ale statelor membre ale Uniunii Europene;

- consolidarea cadrului de reglementare și supraveghere a serviciilor de încredere, inclusiv a prestatorilor calificați de servicii de încredere;

- crearea premiselor pentru dezvoltarea serviciilor digitale sigure și accesibile pentru cetățeni, mediul de afaceri și autoritățile publice.

Printre elementele noi introduse prin proiectul de lege se regăsesc, în special:

- reglementarea portofelului digital pentru identitate și stabilirea cadrului juridic pentru emiterea, utilizarea și recunoașterea acestuia;

- instituirea mecanismelor de recunoaștere și interoperabilitate a schemelor de identificare electronică în conformitate cu cerințele europene;

- actualizarea cadrului juridic aplicabil serviciilor de încredere, inclusiv semnăturilor electronice, sigiliilor electronice, mărcilor temporale electronice, serviciilor de livrare electronică recomandată și certificatelor pentru autentificarea site-urilor web;

- consolidarea mecanismelor de supraveghere și control asupra furnizorilor de servicii de încredere;

- stabilirea cadrului juridic pentru acceptarea și utilizarea identităților digitale și a portofelurilor digitale în furnizarea serviciilor publice și private;

- reglementarea registrelor electronice și a registrelor electronice calificate ca noi categorii de servicii de încredere;

- instituirea serviciului de arhivare electronică și a serviciului calificat de arhivare ca servicii de încredere reglementate;

- reglementarea atestărilor electronice ale atributelor (EAA), inclusiv a celor emise de organisme din sectorul public bazate pe surse autentice;

- instituirea serviciilor de gestionare a dispozitivelor de creare a semnăturilor/sigiliilor la distanță ca servicii de încredere calificate.

Adoptarea proiectului de lege va crea premisele necesare pentru dezvoltarea ecosistemului național de identitate digitală, compatibil cu cadrul european, și va contribui la accelerarea proceselor de digitalizare a serviciilor publice și private.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului de lege au fost analizate mai multe opțiuni de reglementare.

Opțiunea 1 – Menținerea cadrului normativ existent

Această opțiune presupunea păstrarea cadrului normativ actual, reglementat prin Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.

Această opțiune nu a fost considerată viabilă din multiple considerente tehnice și juridice. În primul rând, cadrul normativ existent reflectă doar parțial și incomplet prevederile Regulamentului (UE) nr. 910/2014 și nu acoperă în niciun mod modificările substanțiale introduse prin Regulamentul (UE) 2024/1183, în special cele referitoare la: (i) portofelul european pentru identitatea digitală (EUDI Wallet) și cadrul tehnic pentru emiterea, utilizarea și recunoașterea acestuia; (ii) noul regim al atestărilor electronice ale atributelor (EAA) și al atestărilor electronice calificate ale atributelor (QEAA); (iii) cerințele extinse de interoperabilitate și recunoaștere reciprocă a identităților digitale între

statele membre și statele asociate; (iv) noile obligații ale furnizorilor de servicii care acceptă mijloace de identificare electronică; și (v) cadrul armonizat privind arhivarea electronică calificată, serviciul calificat de gestionare a dispozitivelor de creare a semnăturilor la distanță și serviciul calificat de validare a semnăturilor electronice calificate.

Menținerea cadrului normativ actual ar limita capacitatea Republicii Moldova de a se alinia la standardele europene și de a dezvolta soluții digitale interoperabile la nivel european.

Opțiunea 2 – Modificarea și completarea Legii nr. 124/2022

O altă opțiune analizată a constat în modificarea și completarea Legii nr. 124/2022, prin introducerea noilor prevederi necesare pentru transpunerea integrală a modificărilor operate prin Regulamentul (UE) 2024/1183 (eIDAS 2.0), menținând totodată structura generală și arhitectura juridică a legii existente.

Totuși, această opțiune nu a fost considerată oportună din perspectivă juridică și tehnico-legislativă, deoarece modificările necesare sunt de o amploare, profunzime și complexitate care depășesc cu mult cadrul unei intervenții legislative ordinare de modificare și completare. Noile prevederi vizează nu doar completarea sau ajustarea unor dispoziții existente, ci instituirea unui set integral de concepte, mecanisme, proceduri și instituții juridice noi, complet absente din actuala reglementare, printre care: cadrul juridic complet pentru portofelul digital pentru identitate (emitere, utilizare, revocare, interoperabilitate transfrontalieră); regimul juridic al atestărilor electronice ale atributelor și al emitenților acestora; mecanismele de interoperabilitate europeană pentru schemele de identificare electronică notificate; noul cadru de obligații pentru furnizorii de servicii din sectorul public și privat care acceptă mijloace de identificare electronică; regimul extins al serviciilor calificate de încredere introduse prin eIDAS 2.0 (gestionare calificată a dispozitivelor de creare a semnăturilor la distanță, validare calificată etc.) și cadrul sancționator armonizat.

În conformitate cu articolul 63 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, modificarea unui act normativ este admisă doar în măsura în care nu afectează concepția generală sau caracterul unitar al acestuia. În caz contrar, actul normativ urmează a fi substituit printr-un nou act normativ, cu abrogarea integrală a celui existent.

Având în vedere amploarea modificărilor necesare pentru alinierea cadrului normativ național la acquis-ul Uniunii Europene, modificarea Legii nr. 124/2022 ar afecta în mod substanțial structura, concepția și arhitectura juridică a acesteia, ceea ce ar genera un act normativ fragmentat și dificil de aplicat.

Opțiunea selectată – Adoptarea unei noi legi

Prin urmare, s-a optat pentru elaborarea și adoptarea unei noi legi privind identificarea electronică și serviciile de încredere, care să abroge integral Legea nr. 124/2022 și să instituie un cadru normativ modern, coerent și pe deplin armonizat cu legislația Uniunii Europene.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Adoptarea proiectului de lege va avea un impact pozitiv asupra sectorului public, prin crearea unui cadru juridic modern și armonizat cu legislația Uniunii Europene privind identificarea electronică și serviciile de încredere. Impactul se va manifesta atât la nivelul autorităților centrale de specialitate, cât și la nivelul autorităților administrației publice

locale, al instituțiilor publice cu competențe în domeniul serviciilor electronice și al entităților responsabile de gestionarea infrastructurii digitale naționale.

Implementarea prevederilor proiectului va contribui la:

- 1) consolidarea infrastructurii naționale de identitate digitală și a serviciilor de încredere;
- 2) facilitarea interoperabilității dintre sistemele informaționale ale autorităților publice;
- 3) creșterea nivelului de securitate și încredere în utilizarea serviciilor publice electronice;
- 4) reducerea utilizării documentelor pe suport de hârtie și optimizarea proceselor administrative.

Autoritățile și instituțiile publice vor putea utiliza în mod uniform și interoperabil mecanisme de identificare electronică la niveluri de asigurare ridicat și substanțial, precum și servicii de încredere calificate, pentru furnizarea serviciilor publice electronice. Implementarea proiectului va facilita trecerea de la modelul actual de prestare a serviciilor publice, care implică frecvent prezența fizică a beneficiarilor și utilizarea documentelor pe suport de hârtie, la un model complet digitalizat, bazat pe autentificarea electronică sigură prin portofelul național pentru identitatea digitală. Această tranziție va contribui la creșterea eficienței administrative, la reducerea timpilor de așteptare și a costurilor administrative, și la simplificarea și fluidizarea interacțiunii autorităților publice cu cetățenii și mediul de afaceri.

În același timp, proiectul stabilește cadrul instituțional și atribuțiile autorităților competente pentru supravegherea și reglementarea prestatorilor de servicii de încredere, contribuind la consolidarea substanțială a capacității instituționale în acest domeniu. Sunt stabilite, în mod explicit: autoritatea responsabilă de gestionarea Listei de încredere naționale; autoritatea competentă pentru emiterea unui portofel pentru identitatea digitală furnizat de Guvern; procedurile de audit și certificare a prestatorilor calificați de servicii de încredere etc. În conformitate cu art. 64 din proiectul de lege, Serviciul de Informații și Securitate este desemnat în calitate de organism de supraveghere, exercitând competențe de monitorizare, control și asigurare a respectării cerințelor legale în domeniul serviciilor de încredere și al cadrului pentru portofelul de identitate digitală. Totodată, acesta îndeplinește rolul de punct unic de contact în relațiile cu autoritățile competente din alte state și cu organizațiile internaționale, facilitând cooperarea transfrontalieră și schimbul de informații relevante.

Agencia de Guvernare Electronică are un rol dublu în arhitectura sistemului, acționând atât în calitate de dezvoltator al portofelului național pentru identitatea digitală, cât și ca operator responsabil de asigurarea disponibilității, funcționării continue și îmbunătățirii acestuia. În această calitate, AGE asigură mentenanța tehnică, implementarea actualizărilor, respectarea cerințelor de securitate cibernetică și interoperabilitate, precum și integrarea portofelului cu alte servicii publice electronice, contribuind astfel la crearea unui ecosistem digital unitar și orientat către utilizator.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului de lege nu implică, în mod direct, cheltuieli suplimentare din bugetul de stat pentru adoptarea cadrului normativ.

Eventualele costuri vor fi asociate în principal cu:

1) dezvoltarea și modernizarea infrastructurii tehnice necesare pentru implementarea mecanismelor de identificare electronică, inclusiv implementarea unui portofel pentru identitatea digitală;

2) integrarea sistemelor informaționale ale autorităților publice cu infrastructura de identitate digitală;

3) adaptarea serviciilor publice electronice pentru utilizarea mijloacelor de identificare electronică și a serviciilor de încredere.

Aceste costuri urmează a fi acoperite din resursele planificate pentru digitalizarea sectorului public, inclusiv din proiecte finanțate din fonduri externe, programe de modernizare digitală sau alte mecanisme de finanțare destinate transformării digitale a administrației publice.

4.3 Impactul asupra sectorului privat

Proiectul de lege va genera un impact multidimensional asupra sectorului privat, prin instituirea unui cadru juridic modern, clar și previzibil pentru utilizarea identității digitale și a serviciilor de încredere în relațiile comerciale și juridice. Furnizorii de servicii digitale din sectorul privat care, conform noului cadru normativ, vor fi obligați să accepte portofelele digitale pentru identitate, inclusiv băncile, companiile de asigurări, furnizorii de utilități, platformele de comerț electronic și furnizorii de servicii medicale private, vor putea oferi servicii de onboarding complet digitalizate, securizate și conforme cu cerințele de protecție a datelor, contribuind la creșterea competitivității pe piața digitală. Sectorul bancar și financiar va beneficia de un cadru juridic stabil pentru utilizarea identităților digitale verificate în procesele de cunoaștere a clienței și de onboarding digital, contribuind la reducerea costurilor de conformitate și la accelerarea digitalizării serviciilor financiare. Beneficiarii din sectorul privat care doresc să utilizeze portofelul pentru identitatea digitală se vor înregistra prin intermediul Portalului guvernamental integrat EVO. În procesul de utilizare a portofelului, aceștia au obligația de a solicita, accesa și prelucra exclusiv datele strict necesare pentru furnizarea serviciilor oferite, în limitele scopurilor determinate și comunicate inițial utilizatorilor. Este interzisă colectarea sau utilizarea ulterioară a unor date suplimentare fără un temei legal corespunzător sau fără informarea și, după caz, consimțământul explicit al utilizatorului. Totodată, beneficiarii sunt responsabili de implementarea unor măsuri tehnice și organizatorice adecvate pentru a garanta respectarea principiului minimizării datelor, precum și pentru a asigura securitatea, confidențialitatea și integritatea datelor cu caracter personal pe întreg ciclul de viață al acestora.

4.4 Impactul social

Proiectul de lege are un impact social pozitiv contribuind la extinderea și consolidarea incluziunii digitale și la facilitarea accesului cetățenilor la servicii publice și private în format electronic, fără condiționări legate de locul de reședință, mobilitate fizică sau disponibilitate de timp. Prin implementarea unui portofel pentru identitatea digitală și a mecanismelor armonizate de identificare electronică la niveluri de asigurare ridicat și substanțial, cetățenii vor beneficia de acces securizat și simplificat la un spectru larg de servicii digitale, de la servicii de e-guvernare (obținerea actelor de stare civilă, înregistrarea vehiculelor, plata impozitelor) la servicii private (deschiderea de conturi bancare, semnarea contractelor, accesarea serviciilor medicale la distanță). Proiectul contribuie, totodată, la reducerea inegalităților digitale, prin asigurarea accesibilității instrumentelor de identificare electronică pentru toate categoriile de populație, inclusiv persoanele în vârstă, persoanele cu dizabilități și cele din mediul rural. În perspectiva

aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, portabilitatea identității digitale prin portofele compatibile cu standardele europene va permite cetățenilor Republicii Moldova să acceseze servicii digitale în spațiul european fără obstacole administrative, contribuind astfel la facilitarea liberei circulații și la integrarea socio-economică în Uniunea Europeană. În acest sens, proiectul instituie un set de garanții, menite să asigure accesul echitabil și nediscriminatoriu la serviciile digitale, precum și protecția drepturilor utilizatorilor:

Semnătura electronică calificată va fi oferită gratuit persoanelor fizice, prin intermediul portofelului pentru identitatea digitală, eliminând astfel barierele financiare care ar putea împiedica accesul la servicii electronice. Această măsură urmărește stimularea utilizării serviciilor digitale publice și private, contribuind la creșterea gradului de incluziune digitală și la reducerea dependenței de documentele pe suport de hârtie.

Utilizarea portofelului digital are caracter strict voluntar. Nicio persoană nu poate fi obligată, direct sau indirect, să utilizeze portofelul pentru identitatea digitală, iar refuzul de utilizare nu poate constitui temei pentru restrângerea sau condiționarea accesului la servicii publice sau private. Astfel, se asigură menținerea unor canale alternative de acces la servicii, inclusiv în format fizic sau prin alte mijloace de identificare și autentificare.

Totodată, *portofelul este conceput și dezvoltat în conformitate cu standardele de accesibilitate digitală aplicabile*, astfel încât să poată fi utilizat în mod eficient și autonom de către persoanele cu dizabilități și de către persoanele în vârstă. În acest sens, sunt avute în vedere cerințe privind interfețe intuitive, compatibilitatea cu tehnologii asistive, opțiuni de personalizare și suport adecvat pentru utilizatori, contribuind la prevenirea excluziunii digitale și la asigurarea egalității de șanse.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul de lege implică în mod intrinsec prelucrarea datelor cu caracter personal în contextul emiterii, utilizării și gestionării mijloacelor de identificare electronică, a portofelului pentru identitatea digitală și a serviciilor de încredere. Cadrul juridic propus este elaborat cu respectarea principiilor și cerințelor Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului (RGPD), astfel cum acestea au fost transpuse în legislația națională prin Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal. Proiectul înglobează principiul „privacy by design” (protecția datelor prin concepție) și principiul „privacy by default” (protecția datelor în mod implicit), asigurând că arhitectura tehnică a portofelului pentru identitatea digitală este proiectată astfel încât să minimizeze colectarea și prelucrarea datelor personale la strictul necesar. Utilizatorilor li se va garanta controlul deplin asupra atributelor de identitate partajate, partajarea realizându-se exclusiv pe baza consimțământului explicit, granular și revocabil al titularului. Proiectul prevede obligații specifice privind securitatea prelucrării datelor pentru prestatorii de servicii de încredere și pentru emitentul portofelului, inclusiv cerințe de pseudonimizare, criptare end-to-end și jurnal de audit. Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal va fi consultat în cadrul elaborării actelor normative secundare și va exercita atribuțiile de supraveghere în materia protecției datelor cu caracter personal în legătură cu implementarea proiectului. Un element de bază pentru protecția vieții private îl constituie interdicția expresă impusă prestatorilor de servicii de atestare a atributelor de a combina datele provenite din serviciile de atestare cu date provenite din alte servicii pe care le oferă. Această separare logică și funcțională strictă asigură că datele de identitate ale utilizatorilor nu pot fi agregate sau corelate cu alte informații deținute de același prestator,

prevenind astfel crearea de profiluri de date extinse și protejând viața privată a utilizatorilor.

4.4.2 Impactul asupra echității și egalității de gen.

Proiectul de lege nu introduce prevederi care să genereze diferențe de tratament între persoane pe criterii de gen sau pe alte criterii de discriminare. Toate drepturile și obligațiile reglementate prin proiect se aplică în egală măsură persoanelor fizice, indiferent de sex, gen, vârstă, origine etnică, religie sau alte caracteristici personale.

Reglementarea identificării electronice și a serviciilor de încredere este neutră din perspectiva egalității de gen și se aplică în mod egal tuturor persoanelor fizice și juridice. Proiectul nu conține dispoziții directe sau indirecte care să restricționeze sau să condiționeze accesul la mijloace de identificare electronică sau la servicii de încredere pe criterii de gen.

Totodată, prin facilitarea accesului la servicii publice și private în format electronic, proiectul contribuie indirect la creșterea incluziunii sociale, la reducerea barierelor geografice și de mobilitate în accesarea serviciilor și la egalizarea oportunităților de participare la economia digitală pentru toate categoriile de populație, inclusiv cele din mediul rural sau cu acces limitat la servicii tradiționale.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul de lege nu are un impact negativ direct asupra mediului înconjurător și nu implică activități cu potențial de poluare sau de afectare a echilibrului ecologic.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Din perspectiva securității cibernetice, proiectul de lege contribuie la consolidarea substanțială a rezilienței digitale naționale, prin stabilirea unor cerințe tehnice și operaționale riguroase pentru prestatorii de servicii de încredere, inclusiv obligații de certificare conform standardelor internaționale și cerințe de notificare promptă a incidentelor de securitate. Cadrul juridic propus este aliniat cerințelor Directivei (UE) 2022/2555 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate cibernetică în Uniune (NIS2), contribuind la reducerea riscurilor cibernetice asociate identității digitale.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de lege constituie principala măsură normativă de transpunere a Regulamentului (UE) nr. 910/2014 (eIDAS), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2024/1183 (eIDAS 2.0). Proiectul transpune în legislația națională prevederile acestor acte ale Uniunii Europene, adaptate la specificul sistemului juridic al Republicii Moldova și la angajamentele asumate prin Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană și prin Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029. Transpunerea are ca scop asigurarea compatibilității depline a cadrului normativ național cu acquis-ul Uniunii Europene în domeniu, facilitarea recunoașterii reciproce a mijloacelor de identificare electronică și a serviciilor de încredere între Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene, precum și crearea premiselor pentru interoperabilitatea cu ecosistemele digitale europene.

Totodată, proiectul instituie un mecanism de recunoaștere unilaterală, cu caracter cuprinzător, a întregului portofoliu de servicii de încredere calificate reglementate la

nivelul Uniunii Europene. În acest sens, sunt recunoscute de drept, cu efecte juridice depline, serviciile de semnătură și sigilii electronice calificate, serviciile de gestionare a dispozitivelor calificate de creare a semnăturilor și sigiliilor la distanță, serviciile de validare și de păstrare a semnăturilor și sigiliilor electronice, mărcile temporale electronice calificate, certificatele pentru autentificarea site-urilor web, serviciile de distribuție electronică înregistrată calificată, atestatele electronice calificate ale atributelor, serviciile de arhivare electronică, precum și registrele electronice calificate.

În temeiul acestui principiu, serviciile de încredere întemeiate pe certificate calificate emise de prestatori calificați din Uniunea Europeană sunt recunoscute în Republica Moldova cu același statut juridic și produc aceleași efecte ca cele furnizate la nivel național, fără a fi necesară parcurgerea unor proceduri suplimentare de validare, autorizare sau echivalare. Această recunoaștere operează de drept, în mod direct și necondiționat, conferind securitate juridică și previzibilitate utilizatorilor și prestatorilor.

Aceeași logică se extinde asupra componentelor tehnice esențiale, respectiv dispozitivelor de creare a semnăturilor și sigiliilor electronice calificate certificate în Uniunea Europeană, care sunt acceptate automat ca fiind conforme cu cerințele aplicabile în Republica Moldova. Prin această abordare sunt eliminate barierele tehnice și juridice în utilizarea transfrontalieră a instrumentelor de semnare și autentificare electronică, fiind facilitată interoperabilitatea efectivă între sisteme și infrastructuri.

Prin instituirea acestui mecanism extins de recunoaștere automată, proiectul de lege asigură un nivel înalt de interoperabilitate juridică și tehnică cu ecosistemul european al serviciilor de încredere, în concordanță cu principiile și exigențele cadrului eIDAS.

În ansamblu, reglementarea propusă creează premisele integrării efective a Republicii Moldova în spațiul digital european, consolidând încrederea în tranzacțiile electronice, stimulând schimburile economice și susținând transformarea digitală a sectorului public și privat, în condițiile unui cadru juridic coerent, previzibil și aliniat la standardele Uniunii Europene.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul de lege privind identificarea electronică și serviciile de încredere transpunere a Regulamentului (UE) nr. 910/2014 (eIDAS), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2024/1183 (eIDAS 2.0).

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În conformitate cu procedurile stabilite pentru transparența în procesul decizional și în vederea elaborării actelor normative, Anunțul pentru inițierea elaborării proiectului de act normativ este plasat pe pagina web oficială a MDED (mded.gov.md), rubrica Transparența/Anunțuri privind consultările publice, precum și pe platforma guvernamentală particip.gov.md: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16240.

Totodată, proiectul urmează a fi supus avizării și consultării publice în conformitate cu art. 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prin expedierea acestuia tuturor părților interesate.

7. Concluziile expertizelor

Conform art. 36 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție, care va fi efectuată de către Centrul Național Anticorupție.

Conform art. 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative proiectul urmează a fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de lege privind identificarea electronică și serviciile de încredere se integrează organic în cadrul normativ incident domeniului reglementat, constituind principalul instrument juridic de transpunere a acquis-ului Uniunii Europene în materia identității digitale și a serviciilor de încredere. Proiectul abrogă integral Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere și se corelează cu legislația existentă.

Cadrul normativ secundar necesar implementării legii, inclusiv regulamentele privind funcționarea unui portofel pentru identitatea digitală, condițiile tehnice pentru prestatorii de servicii de încredere, procedurile de supraveghere etc. va fi elaborat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, și promovat pentru aprobarea de către Guvern, în termenele stabilite prin dispozițiile finale ale proiectului de lege.

9. Măsuri necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea eficientă a proiectului de lege, este necesară elaborarea și adoptarea unui set de acte normative secundare, inclusiv regulamente și instrucțiuni de aplicare, care să stabilească procedurile și standardele tehnice pentru furnizorii de servicii de încredere. Aceste reglementări vor defini cerințele de securitate, interoperabilitate și compatibilitate a infrastructurii de identificare electronică, asigurând funcționarea coerentă și sigură a sistemelor publice și private. De asemenea, cadrul normativ va clarifica procedurile de autorizare, control și supraveghere a furnizorilor de servicii de încredere, garantând protecția datelor cu caracter personal și integritatea operațiunilor electronice. În paralel, este necesară dezvoltarea unui portofel electronic pentru identitatea digitală, furnizat de către Guvern, care va permite cetățenilor și întreprinderilor să stocheze, să gestioneze și să utilizeze în siguranță acreditările digitale și semnăturile electronice. Portofelul va facilita autentificarea unitară în serviciile publice și private, va simplifica interacțiunile digitale și va contribui la creșterea securității și eficienței în relațiile electronice dintre utilizatori și autorități sau furnizori de servicii. Implementarea acestor măsuri va crea un cadru digital coerent, modern și interoperabil, aliniat la bunele practici internaționale și la standardele europene în domeniul identității digitale și al serviciilor de încredere.

Secretar de Stat

Michelle ILIEV